

324: Constantinus'un Seçimi ve Yeni Roma'nın Kuruluşu

7-8 Kasım

8 Kasım 324 günü, Büyük Constantinus oğlu II. Constantius'u caesar makamına yükseltirken annesi Helena ve eşi Fausta'ya da augusta sıfatını bahsetti. Hanedanlık kurma niyetini böylece ilan ederken, eski Byzantion kentini de kendi adını taşıyan bir imparatorluk başkenti statüsüne yükseltti.

Dünya tarihindeki bu son derece önemli olayın 1700. yılı vesilesiyle, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü ve Pera Müzesi, *324: Constantinus'un Seçimi ve Yeni Roma'nın Kuruluşu* adlı uluslararası sempozyuma ev sahipliği yapıyor. Paul Magdalino ve Brigitte Pitarakis'in yönetiminde düzenlenen bu yenilikçi sempozyum Constantinopolis'in kuruluşunu bir dizi disiplinlerarası bakış açısıyla ele alıyor.

Constantinus iddialı kent projesi için neden mütevazı Byzantion kentini seçmişti ve planı neler içeriyordu? Sempozyum, yeni imparatorluk başkentinin yerleşim düzenini ve ardındaki ideolojiyi incelemek için mevcut yazılı ve fiziksel bulgulara yeni arkeolojik verileri de içeren güncel bir bakış yöneltiyor. Aynı zamanda, Tetrarşi döneminde yeni kentlerin kurulması, Roma kentlerinin estetiği, İskenderiye'nin ideolojik ve kültürel etkisi, Constantinus'un Thessalonike, Nikomedeia ve Troya ile ilişkisi ve Troya'nın Constantinus'la bağlantılı kuruluş efsanelerindeki rolü gibi konuları da irdeliyor.

Disiplinlerarası araştırmalardaki yakın tarihli gelişmeler Yeni Roma'nın yükselişini, dördüncü yüzyılda Doğu Akdeniz'deki ticaret ve Constantinopolis'e servet akışı bağlamında inceleme olanağı da sağlıyor. İlgili konular arasında başkente tahıl sağlanması, Constantinus ve oğullarının bastırıldığı sikkeler, Marmara bölgesindeki imparatorluk darphanelerinin üretimi, ortaya çıkarılan amforalar ve içeriklerinin sağladığı veriler de bulunuyor. Ek olarak, İstanbul ve çevresinde, Küçükçekmece, İzmit (Nikomedeia) ve İznik'te (Nikaia) yapılan yakın tarihli ve daha eski kazılarda ortaya çıkan yazıtlar, sikkeler ve diğer buluntular araştırmalara yeni perspektifler sağlıyor.

Constantinus'un yaşam süresi (yak. 272–337) sempozyumun zamansal çerçevesini tanımlamakla birlikte, örneğin oğullarının onun iddialı programını sürdürmeleri gibi, araştırma konusunu bağlamsallaştırmaya katkıda bulunan, daha erken ve geç dönemlerden yazılı ve fiziksel bulgulara da ağırlık veriliyor. Constantinopolis'in kuruluşu, Constantinus'un Apollon ile ayrıcalıklı ilişkisi ve Hıristiyanlığı benimseyişinin yarattığı ikileme bağlantılı olarak da ele alınıyor.

**Pera Müzesi Oditoryumu'nda gerçekleşecek sempozyum ücretsizdir.
Rezervasyon alınmamaktadır. İngilizce-Türkçe simültane çeviri yapılacaktır.**

Perşembe, 7 Kasım

10.00–10.20 **Karşılama ve Sunuş**
M. Baha Tanman, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü

Sempozyum Çerçevesi
Paul Magdalino, St Andrews Üniversitesi
Brigitte Pitarakis, CNRS, Paris

Birinci Oturum: Constantinus'un Yeni Başkenti: Tasarıdan Gerçeğe
Oturum Başkanı: Nevra Necipoğlu, Boğaziçi Üniversitesi

- 10.20–11.10 **Açılış Konuşması**
Paul Magdalino, Byzantion'dan Constantinopolis'e
- 11.10–11.40 **Bryan Ward-Perkins**, Constantinus Yeni Kentini Neden
Byzantion'da Kurdu?
- 11.40–12.00 **Soru–Cevap**
- 12.00–12.20 **Kahve Arası**
- 12.20–12.50 **Efthymios Rizos**, Tetrarklar Zamanında İnşa Edilen Yeni Kentler Bize
Constantinus'un Yeni Roma'sı Hakkında Ne Söyleyebilir?
- 12.50–13.20 **Sylvain Destephen**, Byzantion ve İmparatorlar: Durgun Sular mı,
Cazibe Merkezi mi? (Çevrimiçi Sunum)
- 13.20–13.40 **Soru–Cevap**

İkinci Oturum: Bağlam ve Kıyas
Oturum Başkanı: Alessandra Ricci, Koç Üniversitesi

- 15.00–15.30 **James Crow**, Hadrianus Su Kemerli ve Yeni Constantinopolis Kenti:
Bitmeyen Bir Öykü
- 15.30–16.00 **Anastasios Tantsis**, Dördüncü Yüzyılda Thessalonike: Kentin İmajı ve
Önemi
- 16.00–16.30 **Tuna Şare Ağtürk**, Nikomedeia: Constantinopolis'in Büyükannesi
- 16.30–16.50 **Soru–Cevap**
- 16.50–17.10 **Kahve Arası**
- 17.10–17.40 **Hüseyin Sami Öztürk**, Nikomedeia ve Nikaia'dan II. Constantinus,
II. Constantius ve Constans Dönemlerine Tarihli Mil Taşları
- 17.40–18.10 **Mantha Zarmakoupi**, Tetrarşinin Roma Dünyasında Kentsel Alan
Estetiği
- 18.10–18.40 **Elena N. Boeck**, Troya Mirası ve İmparatorluk Yazgıları:
Constantinopolis ve Roma
- 18.40–19.00 **Soru–Cevap**

Cuma, 8 Kasım

Üçüncü Oturum: Toplum, Sikkeler ve Ticaret

Oturum Başkanları: Yavuz Selim Güler, Pera Müzesi, **Ivana Jevtić**, Koç Üniversitesi

- 10.00–10.30 **Brigitte Pitarakis**, Constantinus'un Kenti: Bir Erkeğin Dünyası mı?
10.30–11.00 **Oğuz Tekin**, Geç Üçüncü Yüzyıl ve Tetrarşi Döneminin Kargaşa Sikkeleri
11.00–11.30 **Cécile Morrisson**, Constantinus'un 324 Öncesi ve Sonrasındaki Dinsel İkonografisi: Sikke Bulguları
11.30–11.50 **Soru–Cevap**
11.50–12.10 **Kahve Arası**
12.10–12.40 **Dominique Pieri**, Constantinopolis'in Doğuşu: Doğu'nun Ticari Devrimi
12.40–13.10 **Alkiviadis Ginalis**, Dördüncü Yüzyılda Constantinopolis'in Gıda Tedariki, Deniz Bağlantısı ve Bunların Kentsel Gelişime Etkileri
13.10–13.30 **Soru–Cevap**

Dördüncü Oturum: Kentsel Arkeoloji

Oturum Başkanı: Günder Varinlioğlu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

- 15.00–15.30 **Arne Effenberger**, Byzas ve İmparator Septimius Severus Surları'nın Güzergâhları
15.30–16.00 **Neslihan Asutay-Effenberger**, Constantinus Kara Surları Güzergâhını Yeniden Ele Almak
16.00–16.30 **Emrah Kahraman ve Emir Son**, İstanbul Arkeoloji Müzelerinin Zeytinburnu Mozaikleri Kazısı
16.30–16.50 **Soru–Cevap**
16.50–17.10 **Kahve Arası**
17.10–17.40 **Batu Bayülgen**, Constantinopolis'in III. ve V. Bölgelerinde İki Anıtsal Duvar: Constantinus Öncesi Surlar ve Limanlar Üzerine Bazı Gözlemler
17.40–18.30 **Rahmi Asal**, Sultanahmet'ten Bathonea'ya, Kadıköy'den Aydos'a İstanbul'un Dördüncü Yüzyılı

Kapanış

- 18.30–19.00 **Sonuçlar ve Öneriler**
Alessandra Ricci yönetiminde açık tartışma